

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДНЕПРЕТПЛАТА ИЗНОС А:
Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх-
ми, годишње 36 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

ТУРЦИ У БРЕСТ-ЛИТОВСКУ

Поглед на прилике у Турској

Међу делегатима, који представљају непријатељске земље на конференцији у Брест-Литовску налазе се и турски изасланици. Иако њихова улога није од пресудног значаја по развој преговора, она ипак са многих разлога заслужује извесно коментарисање. Још првих дана преговора пало је у очи безобзирно и донекле надмено држање представника отоманске империје. Они су, одмах према Русима заузели став победноца, што много више и дрскије него и сами Немци. Талат паша, који је шеф турског изаслаништва изјавио је дописнику Фосише Цајтунга, да Турска неће ни за длаку одустати од својих захтева и да је њен први услов потпун интегритет отоманског царства.

Кад се узме у обзир општа ситуација Турске, овакво држање њених представника изазива доста смех. Јер, може се са пуним правом констатовати, да ниједна од непријатељских земаља није у незгоднијем и очајнијем положају од Турске. Скорашњи успеси британских трупа у Палестини довели су државу Мехмеда Петог у безизлазан положај. Тешке економске прилике, потпуно упропаћене финансије, огромне ратне жртве — све је то учинило, да Турска западне у врло компликовану и мучну ситуацију. То је најбоље манифестовано извесним појавама, о којима је до сад било говора у врло много прилика. Турском становништву рат је додијао у толикој мери, да је се оно почело отворено бунити и протестовати. У Цариграду, као и у другим већим местима турске империје бурни митинзи су свакодневне појаве. Турци су нарочито кивни на Немце, на које сваљују кривицу за све своје недаће.

Утврђено је дакле непобитним чињеницама да је ситуација у Турској врло критична. Притисак, који Енглези врше својим групама у Палестини и Месопотамији угрозио је битно егзистенцију Турске. Ниједно војиште није толико угрожено занаше

непријатеље као азијски фронт. И кад се турски делегати усуђују, да са извесном надменошћу и »победничким« патосом говоре у Брест-Литовску, они доиста морају изазвати смех код свих наметних људи.

ПОЛИТИЧНЕ ВЕСТИ

Париз, 27. — Румунски лист »Румунца«, који је почео излазити у Паризу пише о Аустро-Угарској: Не треба заборавити да је Аустро-Угарска изазвала овај страшилителан рат на Истоку. Она је директан узрок овог крвопролића. Конфликт са Србијом је избио због оправданих националних захтева хриброг српског народа.

Лондон, 27. — Министар финансија, Бонар Ло, изјавио је, да је савезничка конференција у Версалу претресала план о војним операцијама у 1918. години. Он је такође рекао да је власт ратног савета проширена и да су неистините вести о наименовању генералисима својих савезничких армија.

Рим, 27. — Политички кругови сматрају да је неизбежно закључење новог савезничког споразума ради стварања јединства поморских снага Савезника.

ЕНГЛЕСКА И РАТ

Говор лорда Карсона

Лондон, 27. јануара

Лорд Карсон, у једном говору, у Кардиву, рекао је да владу критикују што води војне операције на многим фронтима. »Али — рекао је он — шта би било да се другчије ради? У Солуну, наше су снаге омогућиле српској војсци да се организује и спречиле Немце да окупирају Солун и Грчку. У Италији, заједно са Савезницима, избегли смо опасност која је претила линији на Пиави«.

Говорећи о идућем нападу, који непријатељ објављује, на западном фронту, г. Карсон је рекао: »Предузмимо све потребне мере, прибавимо, више него довољно, муниције, и имајмо потпуно поверење у наше армије. Што се тиче мира, ми га сви желимо. Али га не можемо закључити у овом моменту јер непријатељ неће да поднесе усвојиве услове који ће гарантовати нашу безбедност. Ми не можемо поднети да

Немци задрже Анверс. Холандија и Скандинавске државе пале би под немачки утицај. Француска би била исте судбине ако остане у својим старим границама. Под таквим околностима Немачка би имала на Европу и на нашу земљу такав утицај да га се ми не би могли отрести. Узајамна је дужност свију Савезника да се заједнички одупиру таквој непријатељској намери«.

У АУСТРИЈИ

Бурне дискусије у парламенту

Базел, 27. јануара

У своме говору у парламенту Сајдлер је изјавио да је држава у опасности. Може се мислити о влади све што се хоће али нико не може порећи факат да она употребљава сва средства да аблужи све верне елементе династије у држави. После изјава Сајдлера била је бурна дискусија. Посланици немачке Чешке, Моравске, Шлезије прочитали су врло жучан протест против чешких тежњи и тражили стварање независне немачке Чешке. Посланици Моравске захтевали су потпуну аутономију немачке, Моравске, Чешке и Југословенски посланици енергично су критиковали преговоре у Брест-Литовску пребацујући нарочито делегатима да нису водили рачуна о принципу права народа ослободном самоопредељивању.

Полак Гламбински осудио је државне генерала Хифмана у Брест-Литовску и изјавио је да се европски мир може обезбедити када се задовоље захтеви Пољака.

КОМИНИКЕ ТРОЦКОГ

Поводом руско-немачких преговора

Петроград, 27. јануара.

Комесар за спољне послове објавио следећи документ: Народи Немачке, Аустрије и Мађарске неверени су. Игра, коју су владе централних држава водиле према својим народима, са свим је невероватна. Анексионисти су довољно моћни да потчине својој вољи дипломате из Хертлингове и Килманове школе. Али владе, које испуњавају анексионистичку вољу, не смеју више објављивати народима свој програм. Фон Килман је изјавио да централне силе не могу евакуисати заузете територије пре закључења општег мира. Из овога је цео свет, а најпре немачки народ, извукао закључак,

да ће централне силе чим се закључи мир, пристати на евакуацију Полске, Литваније, Курланије, Риге и острва. У ствари није тако.

Аустријска и немачка делегација, одустале су да даду ма какву гаранцију односно евакуације заузетих територија. Ово је констатовано врло јасно у Брест-Литовску и познато целом свету сем народима Немачке и Аустро-Угарске. Немачка влада несме да саопшти своје народу поднете захтеве Русији у Брест-Литовску. Немачки и аустро-угарски народи су обманути од својих влада на очиглед целог света.«

НЕМАЧКИ ЦИЉЕВИ

Један меморандум максималиста

Петроград, 27. јануара

Прекид преговора између максималиста и Немачке изгледа са свим вероватан, судећи по агресивном и увредљивом топу немачке штампе према Троцком и по меморандуму који је шеф максималиста, при повратку у Петроград, објавио о резултату преговора.

Овај извештај констатује да су преговори јавно открили циљеве немачког империјализма о задржавању готово свију заузетих територија. Немци се дакле исмејавају када говоре о слободном опредељивању народа. Меморандум оптужује Немце због капиталистичких тежњи.

»Под притиском народа — вели се у меморандуму — Рајхстаг се је изјаснио у корист мира без анексија који је влада у својила. Фон Килман, опуномоћен да води преговори у том смислу, подстарао се на против, да да анексијама демократски изглед. Фон Килман се надао да ће га руски делегати, не примећујући контрадикције између изнетих принципа у Рајхстагу и анексионистичког апетита немачких власти, потпомоћи да прикрије од заинтересованих народа, стварну важност програма немачког мира. Руска делегација објавиће целом свету немачке тежње. Анексионизам капиталиста је сада откривен. Не може се ништа очекивати од преговора«.

ОБНАВЉАЊЕ ОТАЌИНЕ

Просветни послови

Доиста дивно је свађена та ствар и код Господина Министра Просвете и код Господина Министра Унутрашњих Дела као центра целокупне државне Управе и сарадника на свима границама народног живота и државне управе.

Жеља за школовањем тако је се јако осетила код деце у ослобођеном делу наше отаџбине, да су деца сама већ почела у неким местима да живе ђачким животом и без школе — скупљајући се бар да се заједнички играју ту где би требала да им буде школа.

Господин Министар Просвете одмах је предузео све што треба да се обнови настава у ослобођеном делу отаџбине, и у томе се успело већ толико да сада бар свако друго, веће, село има школу и учитеља.

Деца врло радо посеђују школу и добро уче. Учитељи су вредни и желини рада у својој струци после толиког застоја, да ће несумњиво постићи успех. А колико је нама потребно васпитање подмладака за обнављање Србије, то су најважнији фактори довољно и добро схватили, и ми не сумњамо ни мало да ће овој рад одличним плодовима уродити.

Друга једна ствар, доиста дивна и на своме месту, то је школовање наше омладине свуда код наших савезника.

Поред оне деце, која су већ одмах после повлачења отишла и нашла прибежишта код наших племенитих савезника, Господин Министар Просвете потрудио се да прикупи и пошаље и све оне младиће, који су због рата морали школовање прекинути, а више суу рату неупотребљиви стално или привремено, код наших савезника на школовање.

Ови младићи и они дечади који су већ одавно на школовању код наших савезника донеће нам културу свију наших савезника, сјединити разне културе, умети да нађу средину, пренеће ту културу на подмладак који се код нас школује, раширити по народу са народом, који и сам продире додиром са својим друговима донеке у културу наших савезника, тако да можемо очекивати и надати се брзом културном препорођају наше отаџбине кад буде ослобођена, а са тим и сваком напретку по свима странама народног и државног живота.

»С«

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 27. — Совјети се стално занимају спољном ситуацијом. Они су наредили опозивање свих руских војних и моринских аташеа.

Петроград, 27. — Овдашњи Совјет упутио је одушевљен поздрав сов-

јетима у Берлину и Бечу позивајући их да се, свом снагом, успротиве ма каквим анексијама.

Петроград, 27. — Лењин је изјавио једном новинару: »Ми играмо последњу игру. Ако ми победимо, онда ће међународна револуција завладати у свима земљама; иначе ћемо пропасти.«

Петроград, 27. — Одбори естонијских тру-

па, социјал-револуционарне странке као и многа друштва Естоније, упутили су посланицима свију савезничких и неутралних земаља једну прокламацију у којој износе да је изасилно одвијање естонијских острва груба повреда суверених права Естоније која је сматрана као независна целина и протестују енергично противу такве мере.

њен 26 о. м. Ожалошћени синови: Борђе и Коста, кћи Доминика; сестре: Зојца и Заха; зетови Јанаћ и Тодор; шураци Риста и Борђе; братанци: Коста и Спира; сестричине, снаје и остала многобројна фамилија.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Париз. — Из Амстердама јављају да ће социјалисти идућег понедеоника штрајковати и протестовати противу цивилне мобилизације, извоза животних намирница и огромне скупоће.

Париз: — »Фигаро« јавља, да су многи максималисти ухапшени у Паризу.

Париз. — Из Петрограда се сазнаје, да су се максималистичке трупе повукле из Украјине, пошто је Лењинова влада признала независност ове земље.

Њујорк. — Власти су позвале појединце да своје аутомобиле ставе на располагање влади за пренос угља. Председник Вилсон је први понудио свој аутомобил.

Вашингтон. — Министар финансија отворио је Белгији нов кредит од 9 милиона долара.

Штокхолм. — Лист »Социјал Демократен« јавља, да ће се успоставити свакодневни авијатичарски саобраћај између Шведске и Финске. Шведанин, капетан Далбек организовао је овог предузећа.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта

Француски коминике

Солун, 27. јануара
Западно од Сереза један наш одред заузео је непријатељско утврђење. Једна наша патрола нагнала је на бегство бугарску патролу источно од Селимни Дера. Артиљерија је тукла непријатељске трупе и комору у долини Струме и на завијутку Црне Реке. Наши су авијатичари бомбардовали станицу Милетково.

Енглески коминике

Лондон, 27. јануара
Енглеске су трупе извршиле успешан препад источно од Арманџера, заробивши многе војнике и заробивши митраљезе. Наше су трупе јуче у јутру начале немачку одељење југо-источно од Кеана, заробљен је велики број војника.

Непријатељска артиљери-

ска активност северо-источно од Сен-Кантена и источно од Монши-ле-Пре.

Франц коминике

Париз, 26. јануара
Извршили смо успешан напад на немачку предстражу зап. од Форжа. Сев. од Шмен де Дама и у Вевру одбили смо покушаје напада. Јава артиљ. борба на десној обали Меазе и местимице у Вогезима. На осталом фронту ништа значајно.

Италиј. коминике

Рим, 27. јануара
Артиљеријска борба северно од брда Сомауро. Сукоби предњих одељења северно од брда Грата и у басену Алано. Наши су авијатичари бацили једну тону експлозива на авијатичарски логор код Ливенце. Постигнут је успешан резултат.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

КОНФЕРЕНЦИЈА

Друштво за заштиту деце држаће у недељу 28. јануара у згради Српске Гимназије у Солуну (улица Св. Софије 103) у 10 и по часова конференцију. Предавач биће г. Др. Милан Ђ. Поповић, председник Друштва, и говорнице »О циљевима Друштва за заштиту деце о његовоме досадашњем раду.«

Приступ на конференцију слободан је свакоме.

ДА СЕ ЈАВЕ

Г. Борђе Јовановић, трговац, из Зајечара, позива се одељењу службе безбедности, улица Краља Петра бр. 70 с позивом по бр. 285.

Никола Бајковић, трговац, да се одмах јави одељењу сл. безбедности с позивом по акту 309.

ПОМЕН

Д. И. Јејо, новинар, пошта бр. 222, чини помен својим родитељима, сестри и погинулом брату Милораду у недељу 28. јануара после службе Божје у цркви у Драгоманцима.

дељу 28. јануара после службе Божје у цркви у Драгоманцима.

ЧИТУЉА

Тужним срцем и с болом у души јављамо рођацима, пријатељима и друговима да смо добили једну вест да је наш мили, добар и никад непрежаљени брат **Божидар К. Марковић**, студент права и резер. п. поручник преминуо у цвету своје младости у 25 год. 6 новембра пр. год. у Маутхаузену у тренутку када је требао као ратни заробљеник бити размењен, да нађе лека својој болци. Већно ожалошћена браћа: Миливоје, трг., Светислав акт. п. пор. и Радимир матурант у Волосу, зет Алекса Гребенаровић трг; несрећни стари родитељи: отац Коста Марковић бив. трг., мајка Персида, сестре Анђа, Јела и Боса и остала многобројна фамилија.

Спира Ђ. Чомић, трг. из Битоља преминуо је 25ог о. м. у свој 72 години, а сахра-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Мадрид, 27. — Ситуација је стално критична у Шпанији. Општи штрајк се шири и отежава ситуацију. Листовима је излажење онемогућено.

Вашингтон, 27. — Прекинута је дискусија законског предлога о узимању странаца под заставу. То је учињено стога, да се не би ометали преговори који се о томе воде са француском и италијанском владом.

Вашингтон, 27. — Председник Вилсон изјавио је, да Сједињене Државе имају да заведу месечну уштеду од 75 милиона фунтима, што ће се уступити Савезницима.

Вашингтон, 27. — Министарство војно објавило је једну декларацију, у којој оптужује Немачку, да гази уговор о примирју са Русијом, повлачећи своје трупе са и-

сточног и бацајући их на западни фронт.

Лондон, 27. — Генерал Паестон Марк, командант америчке артиљерије у Француској најменован је за шефа генералштаба на место генерала Блиса, који ће бити стални представник Америке у међусавезничком ратном савету у Версаљу.

Њујорк, 27. — Мајор Палмер, бивши директор америчке цензуре у Француској, изјавио је на једном митингу: »Овлашћен сам од војног министра, г. Бакера, да изјавим, како су Сјед. Државе намерне послати до 100 дивизија на западни фронт.

Петроград, 27. — Узбуђење због оскудице све је веће. Економска и финансијска ситуација је велика. Лењин цени државне приходе 8 милијарди рубаља, док расходи достижу 25.

Петроград, 27. — От-

кривена је нова завера против народних комесара. Ухапшено је 150 лица. Било је нерета у разним квартовима вароши.

Штокхолм, 27. — Јуче је држан велики митинг. Манифестанти су упутили влади захтев, да интервенише и учини крај борби у Финској. Председник владе одговорио је манифестантима, да се Шведска држи резервисано према догађајима у Финској.

Штокхолм, 27. — Виборг је заузет од Црвене Гарде, која надире ка Хелсингфорсу. Руске батерије бомбардовале су шведске лађе. Лењинова влада се због тога већ извинила.

Петроград, 27. — Ухапшен је генерал Врховски, бив. министар војни. Отпочео је процес против Шенера, бив. шефа генералштаба Криленкова. Шенер је оптужен због спремања контрареволуције.

Петроград, 27. — Како је једна група максималистичких војника извршила самовласно претрес данског посланства, Троцки је морао одмах поднети извињење. Црвена гарда била је ухапсила два енглеска официра из одељења тенкова, али су ови одмах пуштени на интервенцију енглеског војног аташеа.

ПРИЗН. ИЗ СРБИЈЕ

Из крајева под Аустријом Аврамовић Јован инспект. и Свет капетан, Ајдачић С. Милутин, Антонијевић Данило, Арсенијевић М. С., Арсенијевић Драг. п. пуков.

Варбуловић Димитрије капет., Барић Василије наредник, Богдановић Данило учитељ.

Величковић Никола обв., Виторовић Д. Драг, учитељ, Војиновић Драг, мајор, Вујић Ненад, Вучковић Александар мајор.

Гајић Светозар наредник, Гошвић Драг, наредник, Грујић Б. Сима учитељ, Грујић Марјанко капетан.

Дамњановић Михај. књигов. Даничић Сава вој. обв., Демајо А. Јаков књиговођа, Димитријевић Тих., Димић А. Милан капетан, Динић А. Никола члан позор., Дуцић Илија капетан.

САОПШТЕЊА

— Милош Стојимировић има карту у овом урендништву од Боровоја М. Николића, ратног заробљеника из Хајрихегрина.

— Сава Барош, да се јави брату Николи Барошу, 2. ч. 2. батаљ. 2. пешад. пук, 1. Словеначке Добровољачке дивизије.

— Тома Стефановић, чиновник поште Земунске да се јави својем зету Михајлу Тодоровићу, нареднику 2. чете, 1. батаљ., В. П. Бр. 56.

— Коста П. Петровић, обвез. жељезн. чете из Лугавичне (Смедеревке) да се јави Милији Павловић, п. нареднику 2. одел. проф. колоне, в. п. бр. 111.

— Владимира Палуровића, који је био наредник 3. чете

3. батаљ. 5. прекобројног пука тражи брат Жика Палуровић, пекарска чета п. бр. 801.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

— Живан Цокић, болничар, пошта 999, јавља својој породици у селу Грлишту, окр. тимочки, да су живи и здрави: он, синовац Јован, Милан Ивановић, Живко Петровић и Стеван Милојевић. Сви моле за одговор.

— Милош А. Нешовић, потпоручник санитетско одељење, пошта 4, извештава Јаблана Димитријевића, пекар из Куршумлије, да су живи и здрави: он, Прока Нешић, Драгомир Радомировић, Љубомир Николић, Дамњан Милошевић, Миленко Радомировић, Стеван Радосављевић и Јефта Милошевић сви из Високе срез Косанички, Владислав С. Здравковић и Алекса

Јовановић из Мачковца. Моли за одговор.

— Василије Валовић, пекарска чета, пошта 216, извештава жену Милеву, Зајечар да су живи и здрави: он, Драгољуб и кум Божа. Драгољуб је у школи. Моли за одговор.

— Паун В. Томић редов жичане железнице, моли Даринку И. Томић, у Крушевцу, да извести његову мајку Настасију у селу Браљини да је жив и здрав, као и син Аксентије, ујак Радосав, Р. Милошевић, Сарафим Јефтић, Милорад Стојановић, Милосав Савић, Алта Манојловић, Радомир Милановић, Милан Спасојевић, Светолик Стефановић, Владимир Гвозденовић сви из Браљини, срез равански. Моле за одговор.

СИФИЛИС и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричних болести у Солуну
Д-р ХРИСТ. ХРИСТОДУЛУ
прима у својој клиници:
од 3 до 6 и по час. по подне
ул. Егнатија бр. 314, улаз
из ул. Методио 15. 28-30

Нова американска зубна клиника

Д-р ПАРАСКЕВОПУЛОСА
ул. Егнатија бр. 357 на углу
»Камара«

Једини атеље нове американске зубне клинике, где се могу излечити болесни зуби и начинити вештачке американски десни са зубима. За господу: српске офицере и војнике знатан попуст у ценама.
7-12

СРПСКА КЊИЖАРА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА

до Белѣ Куле

Препоручује поред осталих књига: »Српску Драмску др. 4. Роман »Хаџу« др. 3. »Енглескињу у српској војсци« др. 3-50. »Југославију« др. 2-50. »Србијански Венац« др. 2. »На капији будућности« др. 1-50. »На Рекама Маџедонским« др. 1-30. Граматике Петровића Метода Гаспеј-Ото-Сауер комад др. 6-50. Свеске »Мале Библиотеке« комад др. 0-40. Мали цепенни женевски календар др. 0.40. Књига Берлицова метода за учење француског језика др. 5-50. Доживљаји Наредника Миладина др. 3.

Одговорни уредник
Бошко Богдановић

Штампарија »Велика Србија«